

تالار سیستین در کتابخانه واتیکان در رم

گنجینه‌های کتابخانه واتیکان

اوربینو (۱۶۵۷)، کتابخانه سلطنتی (۱۶۹۰)، و کتابخانه‌های بسیاری از خانواده‌های اعیان، کتابخانه‌های کلیساها و مؤسسات وابسته به واتیکان مثل کلیسای سنت پیتر و کلیسای کوچک سیستین از مهمترین آنها هستند. این کتابخانه همچنین انباری از اسناد و مدارک را در خود جای داده است که هنوز آنها کشف و بررسی نشده است.

موجودی کنونی کتابخانه واتیکان بالغ بر ۷۰/۰۰۰ نسخه نبطی، ۸/۰۰۰ نسخه از چاپهای اولیه، و یک میلیون کتاب چاپی است. همچنین یک مجموعه وسیع از عکسهای چاپی (بیش از ۱۰۰/۰۰۰)، نقشه، مدارک دست‌نویس (حدود ۲۰۰/۰۰۰)، ده‌ها هزار اسناد آرشیمی، سکه، مدال، و حتی اشیاء هنری از انواع گوناگون در قدیمی‌ترین قسمتهای موزه واتیکان زیر نظر کتابخانه جای داده شده است.

کتابخانه واتیکان یک لابراتوار نوسازی (مرمت اسناد) و یک لابراتوار عکاسی دارد. این واحد آثاری را منتشر و از طریق کتابفروشی‌های خودش توزیع می‌کند. کتابخانه بوسیله یک سرپرست (از نظر علمی و اجرایی) اداره می‌شود که زیر نظر کتابدار کاردینال انجام وظیفه می‌کند.

کتابخانه مختص تحقیقات و دسترسی به آن محدود به دانشمندان و محققان است و هر روز بطور متوسط بوسیله ۱۲۰ (گاهی تا ۱۸۰) نفر مورد استفاده قرار می‌گیرد. ■

آلفونسو ماری استیکلر

نامه تزئین شده از «زندگی اسکندر کبیر» مربوط به قرن پانزدهم که در ناپل برای آلفونسو، شاه آرگون تهیه شده و اکنون در کتابخانه واتیکان نگهداری می‌شود. نیمرخ اسکندر روی یک مدال نقش شده است.

کتابخانه واتیکان بطور رسمی توسط پاپ سیکستوس چهارم در پانزدهم ژوئن ۱۴۷۵ تأسیس شد. با اینکه تا قبل از آن زمان نیز کتابخانه‌های پاپی تاریخی طولانی داشت. این کتابخانه مشتمل بر مجموعه‌ای از نسخ خطی و قدیمی بود که توسط پاپ‌های قبلی گردآوری شده بود و سپس این کار به‌عنوان رسم و سنت توسط داماسوس در قرن چهارم معمول گردید و بوسیله بونیفاس هشتم (که در خلال دوران اسقفی وی اولین کاتالوگ تهیه شد) ادامه یافت و آنگاه گسترش دهنده واقعی آن یعنی پاپ نیکولاس پنجم در هنگام وفاتش کتابخانه را با ۱۷۵۰۰ نسخه خطی به روی عموم گشود.

در سال ۱۲۸۱ کتابخانه دارای ۳/۵۰۰ نسخه خطی بود که توسط فرستادگان پاپ‌ها در سرتاسر اروپا جمع‌آوری شده بود. نسخه‌های منحصر به فرد توسط گروه رونوشت‌برداران تکثیر می‌شد. اشتغالات اومانستی (انسان‌دوستانه) این عصر، که توسط پاپها نیز ترویج و تشویق می‌شد، نه فقط در حیطه کتاب مقدس و آثار الهی بود بلکه به متون غیر دینی مانند فلسفه، ادبیات (یونانی، لاتینی، عبری، سریانی، مصری و عربی)، قانون، تاریخ، هنر، معماری و موسیقی نیز گسترش یافت. کتابخانه واتیکان امروزه هنوز هم این سنت اومانستی را پی می‌گیرد.

سراشی که بدین ترتیب توسط پاپها پا گرفت از طریق قبول اهدائیه‌ها، تصاحب و یا واگذاری کتابخانه‌ها غنی‌تر شد، از اینرو برخی از مهمترین کتابخانه‌های اروپا در اختیار کتابخانه واتیکان قرار گرفت. کتابخانه پالاتین از هایدلبرگ (۱۶۲۲)، کتابخانه دوک

صفحه رنگین

نسخه خطی تزئین شده‌ای متعلق به اسیوبی در قرن پانزدهم. این نسخه که بر روی کاغذ پوست می‌باشد و در کتابخانه ملی پاریس نگهداری می‌شود، حضرت داود را در حال نواختن چنگ (بربط) نشان می‌دهد. کتابخانه ملی پاریس که یکی از قدیمی‌ترین کتابخانه‌های جهان است در ابتدا به دستگاه سلطنتی تعلق داشت. این کتابخانه که ابتدا در سال ۱۶۹۲ در اختیار همگان قرار گرفت در خلال انقلاب جزیره دارایی دولت درآمد و در سال ۱۷۹۵ نامه «کتابخانه ملی» به خود گرفت.